

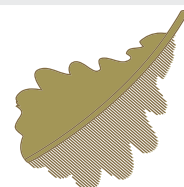

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Министарство пољопривреде и заштите животне средине

Агенција за заштиту животне средине

ПРОИЗВОДИ КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2013. ГОДИНИ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Министарство пољопривреде и заштите животне средине

Агенција за заштиту животне средине

**ПРОИЗВОДИ КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ
ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2013. ГОДИНИ**

Београд, мај 2014. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Министарство пољопривреде и заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

**ПРОИЗВОДИ КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2013. ГОДИНИ**

Извештај припремили

Нада Мисајловски
Мр Љиљана Ђорђевић
Мр Небојша Реџић

Директор Агенције

Филип Радовић

САДРЖАЈ

САЖЕТАК	5
1. УВОД	7
2. ЗАКОНСКИ ОСНОВ	8
3. ПОДАЦИ О ПРОИЗВОДИМА КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА	9
3.1. ГУМЕ	9
3.1.1. Производи	10
3.1.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад	10
3.2. ПРОИЗВОДИ КОЈИ САДРЖЕ АЗБЕСТ	11
3.2.1. Производи	11
3.2.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад	11
3.3. АКУМУЛАТОРИ И БАТЕРИЈЕ.....	11
3.3.1. Производи	11
3.3.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад	12
3.4. УЉА	12
3.4.1. Производи	12
3.4.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад	13
3.5. ЕЛЕКТРИЧНИ И ЕЛЕКТРОНСКИ ПРОИЗВОДИ	13
3.5.1. Производи	14
3.5.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад	14
3.6. ВОЗИЛА	15
3.6.1. Производи	15
3.6.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад	15
4. УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД ПОДАТАКА ЗА 2010., 2011., 2012. И 2013. ГОДИНУ	16
4.1. Гуме.....	16
4.2. Азбест.....	18
4.3. Акумулатори и батерије.....	19
4.4. Уља.....	20
4.5. Електрични и електронски производи	21
4.6. Возила.....	24
5. ОТПАД КОЈИ НАСТАЈЕ НАКОН УПОТРЕБЕ ПРОИЗВОДА	25
5.1. УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД ПОДАТАКА ЗА 2011., 2012. И 2013. ГОДИНУ.....	25

САЖЕТАК

Чланом 5. Закона о управљању отпадом (Службени гласник РС, бр. 36/09 и 88/10) дефинисани су посебни токови отпада који представљају кретања отпада (истрошених батерија и акумулатора, отпадног уља, отпадних гума, отпада од електричних и електронских производа, отпадних возила и другог отпада) од места настајања, преко сакупљања, транспорта и третмана, до одлагања на депонију. Истим Законом у поглављу 7. Управљање посебним токовима отпада у члановима од 47. до 58. прописан је начин управљања појединим посебним токовима отпада, као и обавеза извештавања власника ових врста отпада и достављања одговарајућих података Агенцији за заштиту животне средине. Чланом 75. регулисан је поступак извештавања.

Уредбом о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде (Службени гласник РС, број 89/2009, 8/2010, 21/2010, 54/2010, 86/2011 и 15/2012 и 3/2014) утврђују се производи који после употребе постају посебни токови отпада, образац дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начин и рокови достављања годишњег извештаја, обвезници плаћања накнаде, критеријуми за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде.

Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду (Службени гласник РС, број 95/2010) прописан је образац дневне евиденције о отпаду и годишњи извештај.

У Агенцији за заштиту животне средине подаци о производима који постају посебни токови отпада, као и о управљању отпадом који настаје након периода коришћења ових производа, се води од 2010. године.

Почетком 2012. године у Агенцији за заштиту животне средине пуштен је у рад информациони систем Националног регистра извора загађивања који подразумева електронско достављање података.

Пратећи потребе привредних субјеката и усвајајући примедбе истих, почетком 2014. године пуштен је у рад нови усавршени информациони систем, који омогућава корисницима лакше и једноставније достављање података. Почетна интернет страна портала за достављање података се налази на адреси <http://www.sepa.gov.rs/>.

Овим извештајем обухваћене су следеће групе производа који после употребе постају посебни токови отпада:

- Гуме
- Производи који садрже азбест
- Батерије или акумулатори
- Уља
- Електрични и електронски производи
- Возила.

У анализи су коришћени подаци Агенције за заштиту животне средине и то:

- за производе који после употребе постају посебни токови отпада у складу са Уредбом,
- за поновно коришћење отпада у складу са Правилником.

Поређењем достављених извештаја од стране обвезника плаћања накнаде предузећа, за производе који после употребе постају посебни токови отпада, може се закључити, да се број предузећа која испуњавају законску обавезу сваке године повећава. Треба напоменути да се подаци за 2010. и 2011. и 2012. годину још увек достављају. Самим тим већи је и број обвезника који су своју обавезу испунили за наведене године него за текућу извештајну годину јер је пресек података за 2013. годину рађен 15.маја 2014. године.

Што се тиче укупне количине производа који су пласирани на тржиште постоји тенденција смањивања што се може правдати смањеном активношћу привредних субјеката услед економске кризе. Још један од разлога смањене количине и броја достављених извештаја је и тај што се од 2013. године плаћа накнада за возила која после употребе постају посебни ток отпада, која у свом саставу имају гуме, акумулаторе, електричне и електронске производе и уља. Разлог промена количина је и у томе што има велики број измена података што се тиче количина производа стављених на тржиште. Предузећа која извештавају не воде рачуна о јединацама мере тако да се количине драстично или смањују или повећавају.

На основу свих изнетих података можемо да закључимо:

- 😊 У Републици Србији успешно се успоставља систем извештавања о производима који након употребе постају посебни токови отпада;
- 😊 Увођењем унапређеног Информационог система побољшан је квалитет извештавања;
- 😊 Све већи број предузећа испуњава своје законске обавезе.
- 😞 Још увек се достављају подаци за 2010., 2011., 2012. и 2013. годину.

1. УВОД

Чланом 5. Закона о управљању отпадом (Службени гласник РС, бр. 36/09) дефинисани су посебни токови отпада који представљају кретања отпада (истрошених батерија и акумулатора, отпадног уља, отпадних гума, отпада од електричних и електронских производа, отпадних возила и другог отпада) од места настајања, преко сакупљања, транспорта и третмана, до одлагања на депонију.

Овим извештајем обухваћене су следеће групе производа који после употребе постају посебни токови отпада:

I. Гуме

Гуме јесу гуме од моторних возила (аутомобила, аутобуса, камиона, моторцикала и др.), пољопривредних и грађевинских машина, приколица, летелица, вучених машина, других машина и уређаја и остали слични производи.

II. Производи који садрже азбест

Производи који садрже азбест јесу азбестни цемент или производи од азбестног цемента, азбестни фриксиони производи, азбестни филтери, азбестни текстил, азбестни папир и картон, азбестни заптивачи, азбестни амбалажни материјали, азбестни материјал за ојачања, азбестне подне облоге и азбестна пунила.

III. Батерије или акумулатори

Батерија или акумулатор јесте сваки извор електричне енергије произведене претварањем хемијске енергије, а који може да се састоји од једне или више примарних батеријских ћелија (које се не могу пунити) или једне или више секундарних батеријских ћелија (које се могу пунити).

IV. Уља

Уља јесу сва минерална и синтетичка уља и мазива, као и сва јестива уља.

V. Електрични и електронски производи

Електрични и електронски производи јесу производи чији рад зависи од електричне струје или електромагнетних поља, као и производи намењени за производњу, пренос и мерење струје и електромагнетних поља, за коришћење код напона који не прелази 1000 V за наизменичну струју и 1500 V за једносмерну струју.

VI. Возила

Возило јесте свако возило категорије M1 (моторно возило за превоз путника – путничко возило које, осим седишта возача има још највише осам седишта) или N1 (моторно возило за превоз терета – теретно возило чија највећа дозвољена маса није већа од 3,5 t), моторно возило са три точка, осим моторних трицикала (категирија L5 – тешки трицикл) и њихови неупотребљиви или одбачени делови.

Влада Републике Србије је 2010. године усвојила „Стратегију управљања отпадом за период 2010-2019. године“ којом је обухваћено и управљање посебним токовима отпа-

да. У овој Стратегији се прописују смернице и мере за смањење притиска на животну средину услед производње и управљања отпадом. Овакав приступ значи да ове отпадне материјале не треба посматрати искључиво као отпад и извор загађивања, већ као замену за природне ресурсе и који треба искористити. Стратегијом се такође промовише превенција стварања отпада и рециклажа свих врста отпада, па и посебних токова отпада. Она је фокусирана на смањење утицаја отпада и производа, који ће постати отпад, на животну средину; а да би била ефикаснија, овај утицај мора бити редукован на свим нивоима животног века производа. Један од циљева Стратегије је и промоција рециклаже као једног од најзначајнијих начина поновног искоришћења отпада како би се отпад на најефикаснији начин поново увео у производни циклус у облику производа и како би се, у исто време, минимизирао његов негативан утицај на животну средину. Један од резултата примене ове Стратегије је и смањење количине отпада за коначно одлагање, повећање обима поновног искоришћења отпада кроз рециклажу отпада, искоришћење органске фракције за добијање компоста или енергије, смањење емисија загађујућих материја, а самим тим и економску добит.

2. ЗАКОНСКИ ОСНОВ

Закон о управљању отпадом (Службени гласник РС, број 39/2009, 88/2010) у поглављу 7. Управљање посебним токовима отпада у члановима од 47. до 58. прописује начине управљања појединим посебним токовима отпада. Истим члановима је прописана обавеза извештавања власника ових врста отпада и достављања одговарајућих података Агенцији за заштиту животне средине.

Уредбом о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде (Службени гласник РС, број 89/2009, 8/2010, 21/2010, 54/2010, 86/2011 и 15/2012 и 3/2014) утврђују се производи који после употребе постају посебни токови отпада, образац дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начин и рокови достављања годишњег извештаја, обвезници плаћања накнаде, критеријуми за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде.

Члан 75. Закона о управљању отпадом регулише поступак извештавања, чиме је предвиђена обавеза вођења дневне евиденције о отпаду и годишње извештаје. Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду (Службени гласник РС, број 95/2010) прописан је образац дневне евиденције о отпаду и годишњи извештај.

Почетком 2012. године у Агенцији је пуштен у рад Информациони систем Националног регистра извора загађивања, а почетком 2014. године систем је додатно унапређен преласком на *online* извештавање података, који подразумева електронско достављање података за све аспекте животне средине. Достављање података врши се уносом података у информациони систем Националног регистра извора загађивања и слања комплекта образаца одштампаног из информационог система Националног регистра.

Почетна интернет страна портала за достављање података се налази на адреси <http://www.sepa.gov.rs/>

Република Србија
Министарство пољопривреде и заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

Почетна / Национални регистар извора загађивања / Извештавање

О нама Организација Информатор Јавне набавке Контакт

Подаци и услуге
Квалитет ваздуха
Квалитет вода
Полен
Информације о прекорачењима и хаваријама
Зајача 2014. година

Тематске области
Вода
Ваздух
Климатске промене
Земљиште
Биодиверзитет
Полен
Отпад
Привредне активности
Економски инструменти

Национални регистар извора загађивања
Законска регулатива
Активности
Извештавање
Подаци
Дозволе за управљање отпадом

Извештавање

ПОШТОВАНИ КОРИСНИЦИ,

Подаци за Национални регистар извора загађивања се од 20. јануара 2014. године уносе у нови информациони систем.

Нови информациони систем НАЦИОНАЛНОГ РЕГИСТАРА ИЗВОРА ЗАГАЂИВАЊА (НРИЗ), представља надоградњу система који је био активан скоро пуне три године. Основна идеја је да се корисницима омогући да на још једноставнији начин одговоре на законску обавезу извештавања ка НРИЗ одељењу, Агенције за заштиту животне средине Републике Србије. Поред тога, повећан је ниво функционалности система, као и степен безбедности података.

Нови информациони систем је оптимизован за *Internet Explorer*.

Молимо Вас да за унос података обавезно користите СРПСКУ ЛАТИНИЧНУ ТАСТАТУРУ.

НРИЗ мени

- Креирање профила новог предузећа
- Пријава на систем постојећих корисника
- Упутство за коришћење информационог система
- Законска регулатива
- За додатне информације контактирајте нас

3. ПОДАЦИ О ПРОИЗВОДИМА КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА

У анализи података посебних токова отпада коришћени су подаци Агенције за заштиту животне средине:

- за производе који после употребе постају посебни токови отпада у складу са Уредбом,
- за поновно коришћење отпада у складу са Правилником.

3.1. ГУМЕ

Гуме јесу гуме од моторних возила (аутомобила, аутобуса, камиона, моторцикала и др.), пољопривредних и грађевинских машина, приколица, летелица, вучених машина, других машина и уређаја и остали слични производи, након завршетка животног циклуса, које власник одбацује или намерава да одбаци услед оштећења, истрошености или других разлога. Отпадне гуме су разврстане у групу отпада са индексним бројем 16 01 03 према Каталогу отпада.

3.1.1. Производи

Извештаје о гумама које су пласиране на тржиште Републике Србије, Агенцији је послало кроз информациони систем Националног регистра извора загађивања до 15. маја 2014. године 326 обвезника накнаде за управљање посебним токовима отпада.

Подаци о врсти и количини производа који спадају у ову категорију посебних токова отпада који су стављени на тржиште Републике Србије у 2013. години приказани су у табели број 1.

Табела 1 . Количина гума стављених на тржиште у 2013. години

	Укупна количина (изражено у комадима)	Укупна количина (изражено у t)
Увезене, произведене или протектиране гуме од свих врста моторних возила	/	29 240,68
Аутомобилске приколице	9 792	/
Комби и доставна возила до 3,5 t носивости и трактори	3 798	/
Камиони, аутобуси и виљушкарни	6 142	/
Грађевинске радне машине	/	61,05
Пољопривредне машине	/	54,96
Теретне приколице и вучене машине	/	56,69
Остала возила, трансп. уређаји, летелице	/	63,27
УКУПНО	19 732	2 947,97

3.1.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад

Према извештајима оператера постројења за поновно искоришћење отпада у току 2013. године преузето је 30 000,42 t, а поново је искоришћено 30 150,15 t отпадних гума. У истом периоду од стране произвођача отпада пријављено је да су произвели 6 283,96 t отпадних гума у току своје делатности.

На основу достављених образаца за увоз отпада, у 2013. години увезено је 496,61 t отпадних гума.

3.2. ПРОИЗВОДИ КОЈИ САДРЖЕ АЗБЕСТ

Азбест се у највећој мери користи у материјалима за грађевинарство. Присутан је у различитим производима, као што су азбестно-цементни кровни покривачи тзв. „Салонит плоче“, зидови малтерисани цементно-азбестном смешом, подне плочице од смеше ПВЦ-а и азбеста-„Виназ плоче“, неке врсте водоводних цеви, противпожарна изолација, облоге за аутомобилске кочнице, итд.

3.2.1. Производи

Агенцији је извештај о производима ове врсте стављеним на тржиште доставило 3 предузећа.

Количина производа који садрже азбест стављених на тржиште, према прикупљеним подацима, износи 3,50 t.

3.2.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад

Отпад који садржи азбест најчешће се може наћи у грађевинском отпаду.

Према извештајима оператера у току 2013. године преузето је 2,27 t, а поново је искоришћено 30,47t отпада од азбеста.

Од стране произвођача ове врсте отпада пријављено је да су произвели 191,83 t у току своје делатности. Оператери који имају дозволу за одлагање ове врсте отпада су пријавили да су одложили 279 t отпада сачињеног од грађевинских и изолационих материјала који садрже азбест.

3.3. АКУМУЛАТОРИ И БАТЕРИЈЕ

Акумулатор и батерија јесте сваки извор електричне енергије произведене претварањем хемијске енергије, а који може да се састоји од једне или више примарних батеријских ћелија (које се не могу пунити) или једне или више секундарних батеријских ћелија (које се могу пунити).

3.3.1. Производи

Агенцији је извештаје о производима ове врсте стављеним на тржиште Републике Србије доставило је 304 предузећа.

Подаци о врсти и количини акумулатора и батерија који су стављени на тржиште Републике Србије у 2013. години приказани су у табели 2.

Табела 2. Количина акумулатора и батерија стављених на тржиште у 2013. години

	Укупна количина (изражено у t)
Стартери	7 492,38
Преносне батерије или акумулатори	524,25
Индустријске батерије и акумулатори	2 990,81
УКУПНО	11 007,44

3.3.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад

Истрошени акумулатори и батерије су они који се не могу поново користити и представљају отпад, и намењени су третману односно рециклирању. Истрошени акумулатори и батерије се класификују као опасан отпад (најчешће индексни број 16 06 и 20 01 према Каталогу отпада).

На основу Годишњег извештаја о отпаду у 2013. години у Републици Србији сакупљено 18 551,21 тона отпадних акумулатора. Према извештајима оператера постројења за поново искоришћење отпада прерађено је 14 059,55t ове врсте отпада.

Произвођачи ове врсте отпада су произвели 1632,19 t отпадних акумулатора у току своје делатности. На основу годишњег извештаја извозника отпада извезена је количина од 4988,33 тона ове врсте отпада, а у истом периоду увезено је 303,85 t отпадних акумулатора.

3.4. УЉА

Уља јесу сва минерална и синтетичка уља и, као и сва јестива уља.

3.4.1. Производи

Извештаје о уљима која су пласирана на тржиште Републике Србије, Агенцији кроз информациони систем Националног регистра извора загађивања до 15. маја 2014. године, послало је 250 обвезника накнаде за управљање посебним токовима отпада.

Подаци о врсти и количини производа који спадају у ову категорију који су стављени на тржиште Републике Србије у 2013. години приказани су у табели 3.

Табела 3. Количина уља стављена на тржиште у 2013. години

	Укупна количина (изражено у литрима)	Укупна количина (изражено у t)
Уља (сва минерална и синтетичка уља и мазива)	15 081 266,11	15 850,39

3.4.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад

Отпадним уљима се сматрају сва минерална или синтетичка уља или мазива, која су неупотребљива за сврху за коју су првобитно била намењена, као што су хидраулична уља, моторна, турбинска уља или друга мазива, бродска уља, уља или течности за изолацију или пренос топлоте, остала минерална или синтетичка уља, као и уљни остаци из резервоара, мешавине уље-вода и емулзије. Отпадно јестиво уље је уље које настаје обављањем угоститељске и туристичке делатности, у индустрији, трговини и другим сличним делатностима. Према Каталогу отпада, отпадна уља се налазе у више група, али су највећим делом обухваћена индексним бројевима 12 00 00 и 13 00 00.

На основу Годишњег извештаја о отпаду оператера постројења за поновно искоришћење отпада добијен је податак да је у 2013. години преузето 8 633,79t, а да је у истом периоду прерађено 8 245,12 t отпадног уља.

У истој извештајној години произведено је 18 666,79 t ове врсте отпада. Према извештајима извозника ове врсте отпада извезено је на даљи третман 79,92 t отпадног уља.

3.5. ЕЛЕКТРИЧНИ И ЕЛЕКТРОНСКИ ПРОИЗВОДИ

Производи којима је за рад потребна електрична енергија или електромагнетно поље, као и опрема за производњу, пренос и мерење струје или јачине електромагнетног поља чине електричну и електронску опрему и уређаје. Отпад од електричне и електронске опреме укључује опрему и уређаје, као и склопове и саставне делове који настају у индустрији.

Отпад од електричне и електронске опреме према Каталогу отпада разврстан је у групу са индексним бројем отпада 16 02 00 и 20 01 00. Отпад од електричних и електронских производа чине отпадни апарати из домаћинства (телевизори, радио-апарати, фрижидери, замрзивачи итд.), рачунари, телефони, касетофони итд. Већина овог отпада спада у опасан отпад због компоненти које садржи.

3.5.1. Производи

Извештаје о електричним и електронским производима који су пласирани на тржиште Републике Србије, Агенцији доставило је кроз информациони систем Националног регистра извора загађивања до 15. маја 2014. године 903 обвезника накнаде за управљање посебним токовима отпада.

Подаци о врсти и количини производа који спадају у ову категорију посебних токова отпада који су стављени на тржиште Републике Србије у 2013. години приказани су у табели број 4.

Табела 4. Количина електричних и електронских производа стављених на тржиште у 2013. години

Разред		Укупна количина (изражено у комадима)	Укупна количина (изражено у t)
I	Велики кућни апарати	927 815	1 161,14
II	Мали кућни апарати	618 972	482,84
III	IT опрема	5 251 267	
IV	Опрема широке потрошње за разоноду		1 052,08
Va	Опрема за осветљење	1 128 929	
Vb	Осветљења		1 617,64
VI	Електрични и електронски алати		1 307,34
VII	Играчке и опрема за рекреацију, разоноду и спорт		209,22
VIII	Медицински помоћни уређаји		180,06
IX	Инструменти за праћење и надзор		189,50
X	Аутомати		122,96
УКУПНО		7 926 983	6 322,78

3.5.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад

Из достављених извештаја за извоз отпада, добијен је податак да је у 2013. години извезено 2 799,45 t електричног и електронског отпада. У Републици Србији генерисано је 4941,73 t.

У истом периоду је преузето од стране оператора 18 567,17 t, а прерађено је 18 998,38 t.

3.6. ВОЗИЛА

Возило јесте свако возило категорије М1 (моторно возило за превоз путника – путничко возило које, осим седишта возача има још највише осам седишта) или N1 (моторно возило за превоз терета – теретно возило чија највећа дозвољена маса није већа од 3,5 t), моторно возило са три точка, осим моторних трицикала (категирија L5 – тешки трицикл) и њихови неупотребљиви или одбачени делови.

Отпадна односно неупотребљива возила јесу моторна возила или делови возила која су отпад и која власник жели да одложи или је њихов власник непознат.

3.6.1. Производи

Извештаје о возилима која су стављена на тржиште Републике Србије, послало је кроз информациони систем Националног регистра извора загађивања до 15. маја 2014. године 68 обвезника накнаде за управљање посебним токовима отпада.

Подаци о врсти и количини производа који спадају у ову категорију посебних токова отпада који су стављени на тржиште Републике Србије у 2013. години приказани су у табели број 5.

Табела 5. Количина возила стављених на тржиште у 2013. години

	Укупна количина (изражено у t)
Возила категорије М1 и N1	91 499,76

3.6.2. Сакупљени и поново искоришћени отпад

На основу извештаја достављених Агенцији добијен је податак да је у 2013. години генерисано 2 842,68 t отпадних аутомобила.

У овој извештајној години преузето је од стране оператера 2 342,44t, а прерађено 2 583,08t ове врсте отпада.

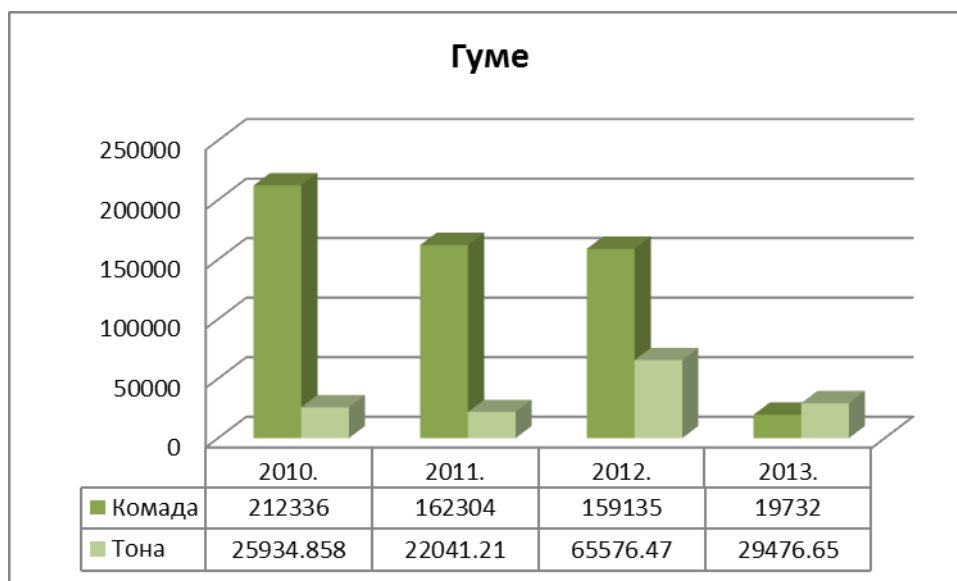

4. УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД ПОДАТАКА ЗА 2010., 2011., 2012. И 2013. ГОДИНУ

У Агенцији за заштиту животне средине подаци о производима који постају посебни токови отпада, као и о управљању отпадом који настаје након периода коришћења ових производа, води се од 2010. године. У овом поглављу је дат упоредни преглед прикупљених података у наведеном периоду.

4.1 Гуме

На слици број 1. дат је сумарни преглед количина гума стављених на тржиште Републике Србије у 2010., 2011., 2012. и 2013. години, док је у табелама 6., 7. и 8. дат детаљни приказ ових количина по категоријама.

Слика 1. Сумарни преглед количина гума стављених на тржиште Републике Србије у 2010., 2011., 2012. и 2013. години

Табела број 6 . Количина гума стављених на тржиште у 2010. години

	Укупна количина (изражено у комадима)	Укупна количина (изражено у t)
Увезене, произведене или протектиране гуме од свих врста моторних возила	/	25 522,59
Аутомобили и аутомобилске приколице	196 720	/
Комби и доставна возила до 3,5 t носивости и трактори	10 226	/
Камиони, аутобуси и виљушкар	5 390	/
Грађевинске радне машине	/	57,35
Пољопривредне машине	/	71,33
Теретне приколице и вучене машине	/	56,68
Остала возила, трансп. уређаји, летелице	/	226,91
УКУПНО	212 336	25 934,89

Табела број 7 . Количина гума стављених на тржиште у 2011. години

	Укупна количина (изражено у комадима)	Укупна количина (изражено у t)
Увезене, произведене или протектиране гуме од свих врста моторних возила	/	21 824,41
Аутомобили и аутомобилске приколице	142 959	/
Комби и доставна возила до 3,5 t носивости и трактори	13 311	/
Камиони, аутобуси и виљушкари	6 034	/
Грађевинске радне машине	/	48,90
Пољопривредне машине	/	63,57
Теретне приколице и вучене машине	/	50,14
Остала возила, трансп. уређаји, летелице	/	54,19
УКУПНО	162 304	22 041,21

Табела број 8 . Количина гума стављених на тржиште у 2012. години

	Укупна количина (изражено у комадима)	Укупна количина (изражено у t)
Увезене, произведене или протектиране гуме од свих врста моторних возила	/	65 277,78
Аутомобили и аутомобилске приколице	142 564	/
Комби и доставна возила до 3,5 t носивости и трактори	8 822	/
Камиони, аутобуси и виљушкари	7 749	/
Грађевинске радне машине	/	63,33
Пољопривредне машине	/	79,95
Теретне приколице и вучене машине	/	63,17
Остала возила, трансп. уређаји, летелице	/	92,24
УКУПНО	159 135	65 576,47

Табела број 9 . Количина гума стављених на тржиште у 2013. години

	Укупна количина (изражено у комадима)	Укупна количина (изражено у t)
Увезене, произведене или протектиране гуме од свих врста моторних возила	/	29 240,68
Аутомобилске приколице	9 792	/
Комби и доставна возила до 3,5 t носивости и трактори	3 798	/
Камиони, аутобуси и виљушкари	6 142	/
Грађевинске радне машине	/	61,05
Пољопривредне машине	/	54,96
Теретне приколице и вучене машине	/	56,69
Остала возила, трансп. уређаји, летелице	/	63,27
УКУПНО	19 732	29 476,65

Правилно попуњене податке о овим производима за 2010. годину доставило је Агенцији за заштиту животне средине 591 предузеће. Укупна количина пласирана на тржиште Републике Србије у 2010. години је 212 336 комада и 25 934,86 t.

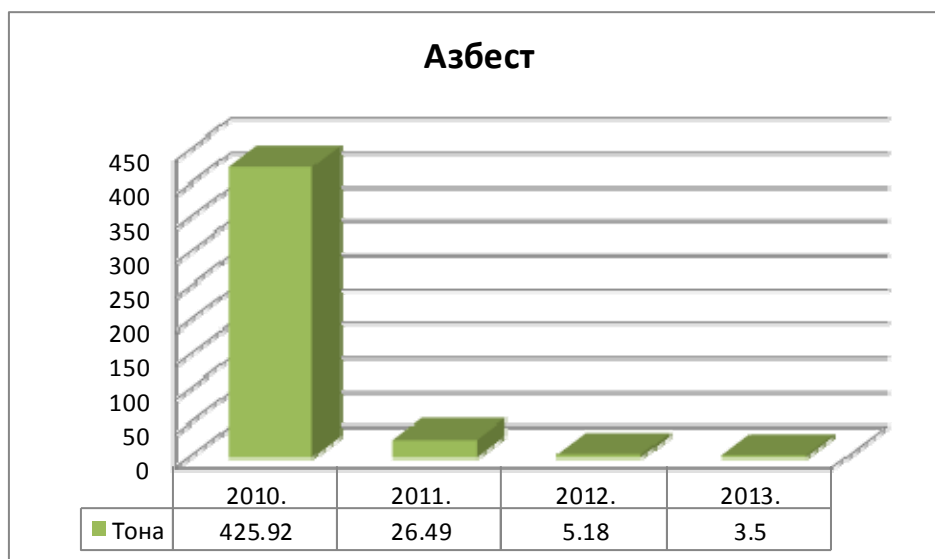
За 2011. годину податке је доставило 370 предузећа. Према подацима Агенције за заштиту животне средине укупна количина стављена на тржиште је 162 304 комада и 22 041,21 t.

У 2012. години обрасце су доставила 515 предузећа. Количине које су пласиране у тој извештајној години су 159 132 комада и 65 576,47 t.

За 2013. годину обрасце кроз информациони систем доставило је 326 предузећа. Количине које су пласиране у тој извештајној години су 19 732 комада и 29 476, 65t.

4.2 Азбест

На слици број 2. дат је сумарни преглед количина производа који садрже азбест стављених на тржиште Републике Србије у 2010., 2011. 2012. и 2013. години, док је у табели 10. приказан исти податак табеларно

Слика 2. Сумарни преглед пласираних количина производа који садрже азбест стављена на тржиште Републике Србије у 2010., 2011. 2012. и 2013. години

Табела број 10 . Количина азбеста стављена на тржиште у 2010. години

Година	Укупна количина (изражено у t)
2010	425,92
2011	26,49
2012	5,18
2013	3,5

Правилно попуњене податке о производима који садрже азбест за 2010. годину доставило је 6 предузећа. Укупна количина пласирана на тржиште Републике Србије у 2010. години је 425,92 t.

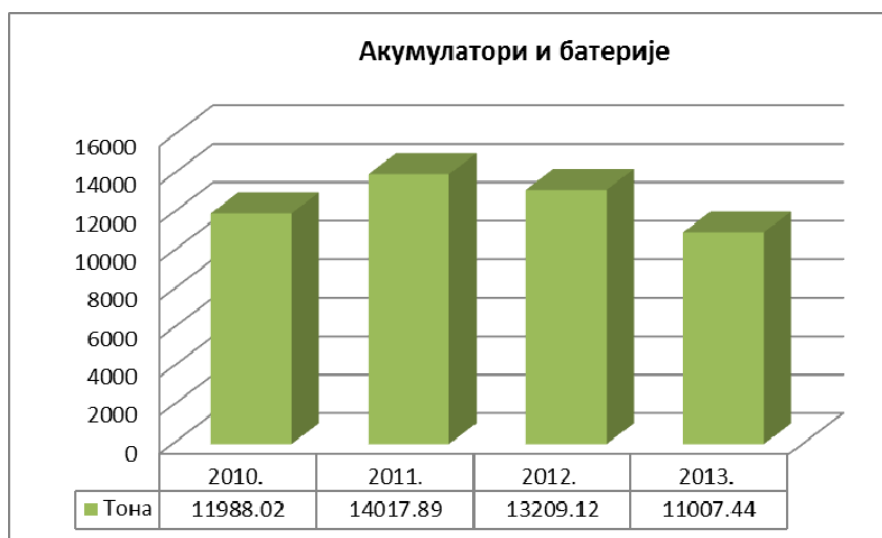
За 2011. годину податке је доставило 7 предузећа. Према подацима Агенције за заштиту животне средине укупна количина стављена на тржиште је 26,49 t.

У 2012. години обрасце су доставила 5 предузећа. Количине које су пласиране у тој извештајној години су 5,18 t.

Према подацима Агенције за заштиту животне средине у 2013. години обрасце кроз информациони систем доставило је 3 предузећа. Количине које су пласиране у тој извештајној години су 3,5t.

4.3 Акумулатори и батерије

На слици број 3. дат је сумарни преглед количина акумулатора и батерија стављених на тржиште Републике Србије у 2010., 2011. 2012. и 2013. години, док је у табели 11. дат детаљни приказ ових количина по категоријама.

Слика 3. Сумарни преглед количина акумулатора и батерија стављених на тржиште Републике Србије у 2010., 2011. 2012. и 2013. Години

Табела 11 . Количина акумулатора и батерија стављена на тржиште у 2010. години (изражено у t)

Година	Стартери	Преносне батерије или акумулатори	Индустријске батерије и акумулатори	Укупно
2010	9 372,38	467,97	2147,67	11 988,02
2011	9 482,84	534,59	4 000,47	14 017,89
2012	9 063,84	510,55	3 634,73	13 209,12
2013	7 492,38	524,25	2 990,81	11 007,44

За 2010. годину правилно попуњене податке је доставило 362 предузећа. Према подацима Агенције за заштиту животне средине укупна количина стављена на тржиште акумулатора и батерија је 11 988,02 t, од тога 9 372,38 t стартера, 467,97 t преносних батерија или акумулатора и 2 147,67 t индустријских батерија или акумулатора.

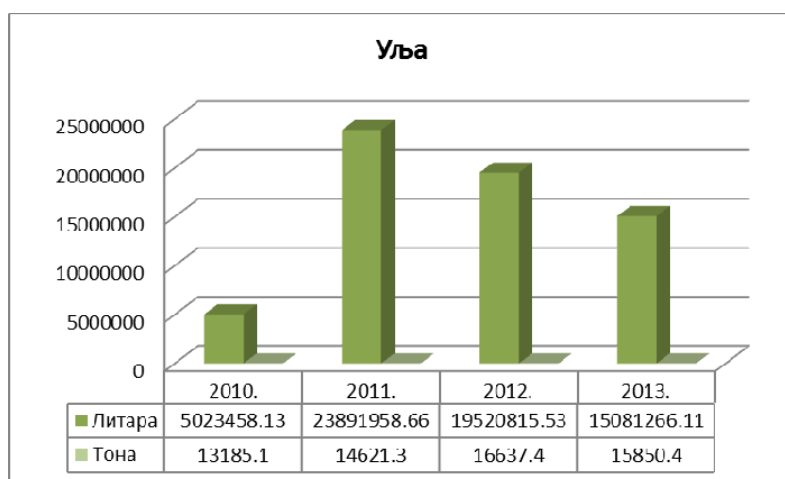
Податке за 2011. годину податке је доставило 422 предузећа. Према подацима Агенције укупна количина стављена на тржиште акумулатора и батерија је 14 017,89 t, од тога 9 482,84 t стартера, 534,59 t преносних батерија или акумулатора и 4 000,47 t индустријских батерија или акумулатора.

За 2012. годину у Информациони систем податке је унело је 571 предузеће. Укупна количина пласирана на тржиште Републике Србије 13 209,12 t акумулатора или батерија, од тога 9 063,84 t стартера, 510,55 t преносних батерија или акумулатора и 3 634,73 t индустријских батерија и акумулатора.

У 2013. години обрасце кроз информациони систем доставило је 414 предузећа. Укупна количина пласирана на тржиште Републике Србије 11 007,44 t акумулатора или батерија, од тога 7 492,38 t стартера, 524,25 t преносних батерија или акумулатора и 3 634,12 t индустријских батерија и акумулатора.

4.4 Уља

На слици број 4. дат је сумарни преглед количина уља стављених на тржиште Републике Србије у 2010., 2011. 2012. и 2013. години, док је у табели 12. приказан исти податак табеларно.

Слика 4. Сумарни преглед количина уља стављених на тржиште Републике Србије у 2010., 2011. 2012. и 2013. години

Табела 12 . Количина уља стављена на тржиште у периоду 2010. -2013. година

Година	Укупна количина (изражено у литрима)	Укупна количина (изражено у t)
2010.	5 023 458,13	13 185,06
2011.	23 891 958,66	14 621,31
2012.	19 520 815,53	16 637,44
2013.	15 081 266,11	15 850,4

За 2010. годину правилно попуњене податке је доставило 204 предузећа. Према подацима Агенције за заштиту животне средине укупна количина стављена на тржиште уља је 5 023 458,13 l и 13 185,06 t.

Податке за 2011. годину податке је доставило 283 предузећа. Према подацима Агенције за заштиту животне средине укупна количина стављена на тржиште уља је 23 891 958,66 l и 14 621,31 t.

За 2012. годину податке је доставило 350 предузећа. Укупна количине пласирана на тржиште Републике Србије је 19 520 815,53 l и 16 637,44 t.

До 15. маја 2014. године податке за 2013. у Информациони систем унело је 250 предузећа. Према достављеним подацима укупна количина стављена на тржиште је 15 081 266,11 l и 15 850,39 t.

4.5 Електрични и електронски производи

На слици 5. дат је сумарни преглед количина електричних и електронских производа стављених на тржиште Републике Србије у 2010., 2011. 2012. и 2013. години, док је у табелама 13., 14. 15., 16. и 17. дат детаљни приказ ових количина по категоријама.

Слика 5. Сумарни преглед количина електричних и електронских производа стављених на тржиште Републике Србије у 2010., 2011. 2012. и 2013. години

Табела 13. Количина електричних и електронских производа стављених на тржиште у периоду 01.01.2010.-04.08.2010. године

Разред	Укупна количина (изражено у t)
I	15 334,44
	6,73
II	1 040,79

III	1 118,6
	50,86
IV	909,99
V	516,39
	167,2
VI	966,58
VII	69,01
VIII	92,39
IX	61,16
X	15,89
Укупно	20 350,05

Табела 14. Количина електричних и електронских производа стављених на тржиште у периоду 05.08.2010.-31.12.2010. године

Разред		Укупна количина (изражено у комадима)	Укупна количина (изражено у t)
I	Велики кућни апарати	361 758	2 259,9
II	Мали кућни апарати	244 492	575,18
III	IT опрема	3 598 826	
IV	Опрема широке потрошње за разоноду		794,43
Va	Опрема за осветљење	912 525	
Vb	Осветљења		415,6
VI	Електрични и електронски алати		497,63
VII	Играчке опрема за рекреацију, разоноду и спорт		121,03
VIII	Медицински помоћни уређаји		74,87
IX	Инструменти за праћење и надзор		175,17
X	Аутомати		22,82
УКУПНО		5 117 601	4 936,63

Табела 15. Количина електричних и електронских производа стављених на тржиште у 2011. години

Разред		Укупна количина (изражено у комадима)	Укупна количина (изражено у t)
I	Велики кућни апарати	814 313	1 667,42
II	Мали кућни апарати	768 760	580,73
III	IT опрема	9 434 201	
IV	Опрема широке потрошње за разоноду		2263,68
Va	Опрема за осветљење	1 333 366	
Vb	Осветљења		890,63
VI	Електрични и електронски алати		16 831,45
VII	Играчке опрема за рекреацију, разоноду и спорт		346,66
VIII	Медицински помоћни уређаји		199,9
IX	Инструменти за праћење и надзор		226,67
X	Аутомати		130,28
УКУПНО		12 350 640	23 137,42

Табела 16. Количина електричних и електронских производа стављених на тржиште у 2012. години

Разред		Укупна количина (изражено у комадима)	Укупна количина (изражено у t)
I	Велики кућни апарати	1 107 895	1 942,05
II	Мали кућни апарати	759 001	591,67
III	IT опрема	24 423 821	
IV	Опрема широке потрошње за разоноду		2 094,47
Va	Опрема за осветљење	2 081 518	
Vb	Осветљења		973,2
VI	Електрични и електронски алати		1 736,45
VII	Играчке опрема за рекреацију, разоноду и спорт		322,25
VIII	Медицински помоћни уређаји		160,28
IX	Инструменти за праћење и надзор		200,25
X	Аутомати		102,82
УКУПНО		28 372 235	8 123,44

Табела 17. Количина електричних и електронских производа стављених на тржиште у 2013. години

Разред		Укупна количина (изражено у комадима)	Укупна количина (изражено у t)
I	Велики кућни апарати	927 815	1 161,14
II	Мали кућни апарати	618 972	482,84
III	IT опрема	5 251 267	
IV	Опрема широке потрошње за разоноду		1 052,08
Va	Опрема за осветљење	1 128 929	
Vb	Осветљења		1 617,64
VI	Електрични и електронски алати		1 307,34
VII	Играчке опрема за рекреацију, разоноду и спорт		209,22
VIII	Медицински помоћни уређаји		180,06
IX	Инструменти за праћење и надзор		189,50
X	Аутомати		122,96
УКУПНО		7 926 983	6 322,78

За 2010. годину правилно попуњене податке је доставило 894 предузећа. Према подацима Агенције за заштиту животне средине укупна количина стављена на тржиште ових производа је 25 286,68 t и 5 117 601 комада.

Податке за 2011. годину податке је доставило 937 предузећа. Према подацима Агенције за заштиту животне средине укупна количина стављена на тржиште је 12 350 640 комада и 23 137,42 t.

За 2012. годину податке је доставило 1 070 предузећа. Према подацима Агенције за заштиту животне средине укупна количина стављена на тржиште је 28 372 235 комада и 8 123,44 t.

До 15. маја 2014. године податке за 2013. у Информациони систем 903 предузећа је унело своје податке. Укупна количине пласирана на тржиште Републике Србије је 7 926 983 комада и 6 322,78 t.

Врло је тешко изводити поређења за ову врсту производа јер се Уредба у делу који је везан за електричне и електронске производе највише мењала.

4.6 Возила

За ову врсту производа нема поређења јер је Уредба допуњена у делу за возила 2011. године с тим да је њено примењивање одложено до 1. јануара 2013. године. Подаци су се достављали и за период у 2011. и 2012. години.

За 2011. годину за возила достављено је 3 извештаја са количином од 11,49 тона пласираних возила.

У 2013 години извештаји који су достављени за 2012. годину је за период 01.01.2012.-02.03.2012. године. Достављено је укупно 55 извештаја, а количина пласирана у назначеном периоду 32 928, 26 t.

До 15. маја 2014. године за 2013. у Информациони систем 68 предузећа је унело своје податке. Укупна количина пласирана на тржиште Републике Србије је 91 499,76t.

5 ОТПАД КОЈИ НАСТАЈЕ НАКОН УПОТРЕБЕ ПРОИЗВОДА

5.1 УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД ПОДАТАКА ЗА 2011., 2012. И 2013. ГОДИНУ

Табела 18. Подаци о количинама посебних токова отпада у 2011. години

Врста отпада	Генерисан отпад (t)	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
Електрични и електронски отпад	4 753	/	7 084	793	/
Азбест	141	/	310	315	/
Отпадна уља	1 679	/	5 304	5	/
Отпадне гуме	1 169	/	30 984	/	/
Отпадне батерије и акумулатори	790	/	5 295	/	/

Табела 19. Подаци о количинама посебних токова отпада у 2012. години

Врста отпада	Генерисан отпад (t)	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
Електрични и електронски отпад	2 282.02	62.00	10 601.50	1 381.70	/
Азбест	240.24	306.00	17.10	/	/
Отпадна уља	4 576.89	/	3 411.40	1 304.46	/
Отпадне гуме	27 907.30	/	34 114.11	/	532.70
Отпадне батерије и акумулатори	1 562.90	/	18 322.41	2 282.80	1 952.90

Табела 20. Подаци о количинама посебних токова отпада у 2013. години

Врста отпада	Генерисан отпад (t)	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
Електрични и електронски отпад	4 941.73	/	18 998.38	2 799.45	/
Азбест	191.83	279,00	30.47	/	/
Отпадна уља	18 666.79	/	8 245.12	79.92	/
Отпадне гуме	6 283.96	/	30 150.15	/	496.61
Отпадне батерије и акумулатори	1 632.19	/	14 059.55	4 988.33	303.85
Возила	2 842.68	/	2 583.08	/	/